

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Povinnosti stran dle čl. 42 CISG při mezinárodní koupi zboží

Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží 160/1991 Sb. (dále jen CISG), se mimo jiné zabývá i povinnostmi stran respektovat práva třetích stran vyplývající z průmyslového a duševního vlastnictví. Vzhledem k teritoriálnímu charakteru těchto práv však může a dochází ke střetu s charakterem CISG jako takové, neboť tato se snaží o unifikovanou mezinárodní úpravu.

Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží 160/1991 Sb. (dále jen CISG), se mimo jiné zabývá i povinnostmi stran respektovat práva třetích stran vyplývající z průmyslového a duševního vlastnictví. Vzhledem k teritoriálnímu charakteru těchto práv však může a dochází ke střetu s charakterem CISG jako takové, neboť tato se snaží o unifikovanou mezinárodní úpravu.

CISG upravuje v čl 42 ochranu práv založených na průmyslovém nebo jiném duševním vlastnictví speciálně k obecné úpravě práv třetích osob k nepřímému předmětu smlouvy – zboží, která je upravena v čl. 41. Důvodem pro toto rozdělení je mimo jiné fakt, že práva třetích osob obecně jsou práva absolutní v univerzálním pojetí, tj. nejsou omezeny teritoriálně, kdežto práva plynoucí z průmyslového nebo duševního vlastnictví jsou sice práva absolutní avšak omezené teritoriálně.

Dle čl. 42 CISG je prodávající povinen „dodat zboží, které není omezeno žádným právem nebo nárokem třetí osoby založeném na průmyslovém nebo jiném duševním vlastnictví, o němž v době uzavření smlouvy věděl nebo nemohl nevědět.“ Při takto zvolené definici je nutno blížeji analyzovat minimálně následující pojmy:

- a) právo založené na průmyslovém či jiném duševním vlastnictví,
- b) nárok,
- c) věděl nebo nemohl nevědět.

K pojmu právo založené na průmyslovém či jiném duševním vlastnictví. Toto označení nekorresponduje se zažitou dikcí, kterou používá česká legislativa, judikatura a doktrína, ale komentáře se shodují, že se toto sousloví má vykládat co nejšířeji, a že jako minimální standart má být použita zakládací smlouva WIPO, podle kterého by do této kategorie tedy spadaly: ochranné známky, patenty, průmyslové vzory, označení původu a copyright. Ovšem vzhledem k faktu, že se toto ustanovení má vykládat co nejšířeji, vede se spor zda-li do této kategorie spadá i práva, která jsou chráněna nekalosoutěžními normami. Převážně německé komentáře se shodují v tom, že do této kategorie práva, jenž lze chránit nekalosoutěžními normami, spadají. Neexistuje judikatura zabývající se touto otázkou, přesto se lze k tomuto názoru přiklonit, zejména vzhledem ke kánonu extenzivního výkladu.

Při uchopení tohoto sousloví musíme vycházet z jedné ze základních charakteristik těchto práv a to je jejich teritorialita. Práva duševního vlastnictví a průmyslová práva, jsou chráněna jen a pouze na území státu, kde jsou tato práva registrována. Situace je sice usnadněna u ochranných známek, které lze dle Madridské smlouvy chránit mezinárodně, avšak vzhledem k tomu, že se jedná pouze o jednu výšeč těchto práv a vzhledem k časové, administrativní a finanční náročnosti takovéto ochrany, musíme vycházet z teritoriality těchto práv jako ze základního předpokladu při jejich ochraně. Je to

právě země, kde bude zboží prodáno či země kupujícího, která je určující pro existenci těchto práv.

Výše uvedené se vztahuje na právo založené na duševním či průmyslovém vlastnictví, ale jak máme chápat slovo nárok v odst. 1 čl. 42 CISG? Zde opět hraje skutečnost teritoriality svou roli. Každá právní kultura a každá země chápe pojem nárok odlišně. Chápání se liší i v tom, jestliže chápeme tento pojem jako pojem hmotně-právní či procesně-právní. V anglo-americké právní kultuře se tento pojem vysvětluje velmi volně. Při výkladu čl. 2-312(3) Uniform Commercial Code americké soudy docházejí k tomu, že nárok lze chápat jako prohlášení strany, „which cast a substantial shadow of the right“, tedy jakýsi náznak možné existence práva a přiznávají porušení smlouvy již při existenci takového náznaku. Německé soudy naopak vyžadují, aby nárok byl potvrzen pravomocným rozhodnutím soudu. Lze očekávat, že naše soudy vzhledem k velmi podobnému chápání pojmu nárok se přikloní k německému pojetí.

Nyní k sousloví „věděl nebo nemohl nevědět.“ Toto sousloví obsahuje jak prvek subjektivní - věděl, tak prvek objektivní - nemohl nevědět. Judikatura i komentáře se shodují na tom, že minimální povinností prodávajícího je rešerše v oficiálních registrech práv duševního a průmyslového vlastnictví. Tato povinnost vzniká a musí být splněna před uzavřením smlouvy. Lze tedy shrnout, že minimálním standard, který musí být splněn, je ten, který je zjistitelný z oficiálních registrů. V soukromých registrech, např. u uměleckých děl, není nutno provádět rešerše.

Porušení výše uvedených povinností prodávajícího nerezultuje v povinnosti náhrady škody jestliže:

- a) v době uzavření smlouvy kupující věděl nebo nemohl nevědět o takovém právu nebo nároku, (čl. 42 odst. 2 písm. a CISG) nebo
- b) právo na nárok vyplývá z toho, že prodávající postupoval podle technických výkresů, návrhů, vzorců nebo jiných podkladů, které mu opatřil kupující (čl. 42 odst. 2 písm. b CISG) nebo
- c) jestliže kupující nepodá prodávajícímu zprávu, určující povahu práva nebo nároku třetí osoby v přiměřené době poté, kdy se dozvěděl nebo se měl dozvědět o tomto právu nebo nároku (čl. 43 odst. 1 CISG).

K písm. a) a c). Přestože je použita stejná dikce jako u povinnosti prodávajícího, nemá kupující stejné povinnosti ohledně rešerší v oficiálních registrech jako prodávající. Tento závěr vyplývá jak z teleologie ustanovení, tak je lze opřít o jednotnou judikaturu i doktrínu.

Tato ustanovení se však musí chápat jako výjimka z pravidla a nikoli jako pravidlo samé, přičemž unesení důkazního břemena bude v těchto případech velmi obtížné.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)

- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)